9 Σεπτεμβρίου 2024

Ο Προκόπης Παυλόπουλος για τα Εθνικά Θέματα, τον διάλογο με Τουρκία και το Κυπριακό ζήτημα

/ Γενικά Θέματα

Για τα Εθνικά Θέματα και τον σχετικό διάλογο με την Τουρκία καθώς και το Κυπριακό Ζήτημα μίλησε ο Προκόπης Παυλόπουλος.

Σε συνέντευξη που παραχώρησε στον δημοσιογράφο Σπύρο Χαριτάτο για το «OPEN», με αντικείμενο τα Εθνικά Θέματα και τον σχετικό διάλογο με την Τουρκία καθώς και τις «κόκκινες γραμμές» που πρέπει να «χαράσσει»και να τηρεί διαρκώς η Ελλάδα για τα Εθνικά Θέματα και για το Κυπριακό Ζήτημα, **ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Ακαδημαϊκός και Επίτιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ κ. Προκόπης Παυλόπουλος** τόνισε κυρίως τα εξής:

Α. Οι προϋποθέσεις του διαλόγου με την Τουρκία

Ο διάλογος με την Τουρκία είναι πάντα «ευπρόσδεκτος», θα ήταν δε λάθος ν' αποκλεισθεί εκ προοιμίου και εντελώς. Πλην όμως ιδίως με την Τουρκία θα ήταν επίσης λάθος να κάνεις διάλογο χωρίς να έχεις πλήρη επίγνωση με ποιον «συνομιλητή» διαλέγεσαι.

1. Και η διεθνής εμπειρία, χρόνια τώρα, έχει δείξει ότι ως «συνομιλητής» στο πεδίο των Διεθνών Σχέσεων η Τουρκία έχει και τα εξής χαρακτηριστικά:

α) Πρώτον, είναι παντελώς αναξιόπιστη. Κάτι το οποίο ισχύει όχι μόνον έναντι της Ελλάδας αλλά και διεθνώς, πρωτίστως δε εντός του ΝΑΤΟ, όπου συχνά συμπεριφέρεται ως ανερμάτιστο ή και προδήλως «διαλυτικό» στοιχείο. Απτό δείγμα γραφής η στάση της Τουρκίας για την βάρβαρη εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και ο απροκάλυπτα «διφορούμενος» ρόλος της.

β) Δεύτερον, η Τουρκία έχει εναντίον της Ελλάδας και της Κύπρου «μακροχρόνιες βλέψεις», ως προς τις οποίες ακολουθεί την τακτική όχι τόσο των «θερμών επεισοδίων», αλλά της «προώθησης» των θέσεών της υποδορίως σ' επίπεδο «διαπραγματεύσεων». Και αυτές οι βλέψεις της Τουρκίας αφορούν, ευθέως, την Κύπρο, το Αιγαίο και την Θράκη, όπως προκύπτει και από τις εντελώς πρόσφατες δηλώσεις του Ερντογάν.

γ) Και, τρίτον, η Τουρκία μέσω των «διαπραγματεύσεων» θέλει να μας επαναφέρει στην εποχή του 1997-1999, όταν λόγω της υποχωρητικότητας της τότε Κυβέρνησης είχε «καταφέρει» να γίνουν δεκτές εκ μέρους μας οι θέσεις που της επέτρεψαν στην συνέχεια να μιλάει για «γκρίζες ζώνες» στο Αιγαίο και να αναπτύσσει την «ρητορική» της «Γαλάζιας Πατρίδας». Διότι τότε, αφενός μεν με το κοινό ανακοινωθέν «Σημίτη-Ντεμιρέλ» στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ, κατά την σύνοδο της 8.7.1997, στην Μαδρίτη είχε γίνει, μεταξύ άλλων, δεκτή και η φρασεολογία περί «ζωτικών ενδιαφερόντων και συμφερόντων της Τουρκίας» στο Αιγαίο. Αφετέρου δε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στις 10-11.12.1999, στο Ελσίνκι τα σχετικά συμπεράσματα δέχονταν ότι μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας υπάρχουν «συνοριακές και άλλες διαφορές», παρεκκλίνοντας από την πάγια θέση μας περί μίας και μόνης διαφοράς, της οριοθέτησης της Νησιωτικής Υφαλοκρηπίδας και της αντίστοιχης ΑΟΖ στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο.

2. Όλες αυτές οι «προθέσεις» της Τουρκίας είχαν αντικρουσθεί και απορριφθεί αναφανδόν από την Ελλάδα στην συνέχεια, ενώ κατά την επίσημη επίσκεψη του Ερντογάν στην Αθήνα, στις 7.12.2017, ο τότε ΠτΔ Προκόπης Παυλόπουλος είχε

καταστήσει σαφές ότι μία, και μόνη, διαφορά υφίσταται μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας: Η οριοθέτηση της Νησιωτικής Υφαλοκρηπίδας και της αντίστοιχης ΑΟΖ στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο,σύμφωνα με το «Δίκαιο της Θάλασσας» (Σύμβαση του MontegoBaytou 1982). Το Δίκαιο δε αυτό, δια των γενικώς παραδεδεγμένων κανόνων του Διεθνούς Δικαίου που παράγει, δεσμεύει και την Τουρκία, έστω και αν η τελευταία δεν έχει προσχωρήσει έως τώρα στην προαναφερόμενη Σύμβαση.

Β. Οι «κόκκινες γραμμές» ως προς τα Εθνικά μας Θέματα

Σε ό,τι αφορά τις «κόκκινες γραμμές» έναντι της Τουρκίας για τα Εθνικά μας Θέματα, βεβαίως κατά το Διεθνές και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, ο κ.Παυλόπουλος τόνισε ότι πάγιες θέσεις της Ελλάδας, από τις οποίες δεν νοείται καμία υποχώρηση και οι οποίες προδιαγράφουν και όλη την εντεύθεν τακτική μας έναντι της Τουρκίας, είναι και οι εξής:

1. Δεν υπάρχει κανένα ζήτημα οιασδήποτε διαπραγμάτευσης των δικαιωμάτων της Ελλάδας που εντάσσονται στον «στενό πυρήνα» της Κυριαρχίας της, ούτε καν παραπομπή αυτών ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Και τούτο διότι η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου αυτού για τέτοια θέματα έχει αποκλεισθεί, κατά το άρθρο 36 παρ. 2 του Καταστατικού του, από την Ελλάδα με την Δήλωση του ΥΠΕΞ στις 14.1.2015, η οποία επικαιροποίησε και συμπλήρωσε την προγενέστερη Δήλωση του 1994. Τούτο σημαίνει π.χ. και ότι η Ελλάδα μπορεί να επεκτείνει, μονομερώς και χωρίς καμία διαπραγμάτευση ή άλλη παρεμφερή διαδικασία, την Αιγιαλίτιδα Ζώνη της στα 12 ν.μ., όταν και όπου το κρίνει σκόπιμο, φυσικά τηρώντας τους κανόνες του προμνημονευόμενου «Δικαίου της Θάλασσας». Άρα συζήτηση με την Τουρκία μπορεί να γίνει, καθώς διευκρινίσθηκε, μόνο για την μία και μόνη διαφορά μας αναφορικά με την οριοθέτηση της Νησιωτικής Υφαλοκρηπίδας και της αντίστοιχης ΑΟΖ στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο,φυσικά ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης και πάντα στην βάση του «Δικαίου τηςΘάλασσας». Άλλωστε το τελευταίο αυτό ζήτημα δεν αφορά τον «στενό πυρήνα» της Κυριαρχίας μας αλλά τα Κυριαρχικά μας Δικαιώματα, η δε διαφορά αυτή είναι εξαιρετικά ουσιώδης και για την οριοθέτηση της δικαιοδοσίας του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης.

2. Με το λεγόμενο «τουρκολιβυκό μνημόνιο» του Νοεμβρίου του 2019 η Τουρκία παραβιάζει, απροκαλύπτως, το Διεθνές Δίκαιο και ειδικότερα το «Δίκαιο της Θάλασσας». Όπως δε έχει δεχθεί και η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση, κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 10-11.12.2019, το «μνημόνιο» αυτό δεν είναι απλώς παράνομο αλλά κυριολεκτικώς νομικώς ανυπόστατο, οπότε δεν παράγει, καθ’ οιονδήποτε τρόπο, στην πράξη έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων, άρα και έναντι της Ελλάδας. Αυτό η Ελλάδα πρέπει να το επισημαίνει urbietorbi και

αδιαλείπτως. Επιπλέον, η Ελλάδα πρέπει να προβαίνει σε όλες τις ενέργειες που αποδεικνύουν στην πράξη το «ανυπόστατο» του ως άνω «μνημονίου», γεγονός το οποίο -όπως ο κ. Παυλόπουλος είχεεπισημάνει, ρητώς και επισήμως, ήδη από το 2019-2020, ως εν ενεργεία Πρόεδρος της Δημοκρατίας- επιβάλλει από την πλευρά μας και τα εξής:

α) Άμεση επέκταση της Αιγιαλίτιδας Ζώνης μας στα 12 ν.μ. στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο, και δη νοτίως της Κρήτης, Ρόδου, Καρπάθου κλπ.

β) Πέραν των όσων συμφωνήθηκαν με την Αίγυπτο στο πλαίσιο της σχετικής συμφωνίας για την μεταξύ μας ΑΟΖ, τον Αύγουστο του 2020, πρέπει, κατά το «πρότυπο» του ν. 4001/2011 (άρθρο 156), να «κηρύξουμε» την ΑΟΖ που μας αναλογεί στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο, έστω και αν δεν έχει γίνει η τελική της οριοθέτηση. Τούτο δε είναι απολύτως εφικτό και επιτρεπτό κατά το «Δίκαιο της Θάλασσας». Τηρουμένων δε των αναλογιών το αυτό πρέπει να πράξουμε και για την εκεί Υφαλοκρηπίδα μας, για την οποία μάλιστα δεν είναι καν αναγκαία η προηγούμενη «κήρυξη». Και τούτο διότι κατά το «Δίκαιο της Θάλασσας» η Υφαλοκρηπίδα υφίσταται νομικώς οιονεί «εξ υπαρχής και αυτοδικαίως».

Γ. Οι προϋποθέσεις επίλυσης του Κυπριακού Ζητήματος

Ως προς το Κυπριακό Ζήτημα, η πάγια θέση της Ελλάδας είναι πως αυτό δεν είναι, κατ’ ουδένα τρόπο, «διμερές» ζήτημα με την Τουρκία, όπως αυτή θέλει να το εμφανίζει. Είναι κατ’ εξοχήν ζήτημα Διεθνές και Ευρωπαϊκό, πολλώ μάλλον όταν η Κυπριακή Δημοκρατία είναι πλήρες κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του «στενού πυρήνα» της, της Ευρωζώνης. Επομένως, δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού Ζητήματος νοείται μόνο στην βάση του Διεθνούς και του Ευρωπαϊκού Δικαίου, με τήρηση όλων, ανεξαιρέτως, των προϋποθέσεών τους.

1. Κατ’ ακρίβεια δε για την δίκαιη και βιώσιμη λύση του ΚυπριακούΖητήματος πρέπει οπωσδήποτε να πληρούνται τουλάχιστον οι εξής επτά προϋποθέσεις:

α) Κράτος το πολύ Ομοσπονδιακό, αποκλειομένης κάθε μορφής Συνομοσπονδίας. Και τούτο διότι η Συνομοσπονδία δεν υπάρχει εδώ και καιρό ούτε και διεθνώς. Ενώ -και αυτό είναι το σπουδαιότερο- δεν είναι νοητό, κατά το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με συνομοσπονδιακή μορφή.

β) Κράτος το οποίο θεμελιώνεται στην βάση των θεσμών της Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας, η οποία πέραν των άλλων εγγυάται και διασφαλίζει και την τήρηση

όλων των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

γ) Κράτος με μια διεθνή Νομική Προσωπικότητα.

δ) Κράτος με μία μόνο Ιθαγένεια.

ε) Κράτος που μπορεί ν' ασκεί πλήρως τόσο την Κυριαρχία του όσο και τα εν γένει Κυριαρχικά του Δικαιώματα, κατά το Διεθνές και κατά το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

στ) Κράτος στο οποίο δεν είναι νοητό να υπάρχουν στρατεύματα κατοχής και εγγυήσεις οιωνδήποτε τρίτων, πολλώ μάλλον όταν πρόκειται για τρίτα κράτη που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ζ) Και Κράτος στο οποίο θα επανέλθουν, εκεί που υπάρχει σήμερα τουρκική κατοχή, όλοι οι νόμιμοι ιδιοκτήτες των περιουσιών τους με ταυτόχρονη αποχώρηση όλων των παρανόμως εγκατεστημένων από την Τουρκία εκεί «εποίκων».

2. Προς την Διεθνή Κοινότητα, και ιδίως προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, πρέπει να καταστεί σαφές, από πλευράς Ελλάδας και Κύπρου, ότι δεν συγχωρείται άλλη ανοχή της τουρκικής κατοχής στην Κύπρο, και μάλιστα ύστερα από πενήντα ολόκληρα χρόνια. Και αυτή η μη ανοχή πρέπει να γίνει πράξη και με αυστηρές κυρώσεις εις βάρος της Τουρκίας. Ας αναλογισθούμε ότι ορθώς επιβλήθηκαν -και θα εξακολουθήσουν να επιβάλλονται όσο συνεχίζεται- αυστηρές κυρώσεις εις βάρος της Ρωσίας για την βάρβαρη εισβολή της στην Ουκρανία. Είναι όμως αδιανόητο να μην ισχύει, ιδίως από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ίδιο για την Κύπρο, πλήρες κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του «στενού πυρήνα» της, της Ευρωζώνης. Άλλωστε η εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο το 1974 ήταν το διεθνώς εγκληματικό «προηγούμενο», στο οποίο βασίσθηκε η Ρωσία για να εισβάλει στην Ουκρανία. Αυτό το καθ' όλα δίκαιο επιχείρημα αλλά και αίτημα πρέπει να χρησιμοποιήσουν Ελλάδα και Κύπρος, τονίζοντας ότι τούτο θα επιδιωχθεί ακόμη και με την προβολή «veto» στ' αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν και όπου χρειασθεί.

Δ. Ποιους «σέβεται» και υπολογίζει η Τουρκία στην πράξη

Τέλος, σημειωτέον ότι η Τουρκία «σέβεται» και υπολογίζει διεθνώς μόνον εκείνους που, έχοντας το Διεθνές και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο –για τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Ελλάδα και η Κύπρος- με το μέρος τους, δείχνουν αποφασισμένοι ν' αποτρέψουν, με κάθε νόμιμο μέσο, στην πράξη τις απειλές της γνωρίζοντας και την «θρασύδειλη» λογική της. Αυτό ισχύει τόσο περισσότερο για την Χώρα μας, όσο πρέπει να γνωρίζουμε καλά, πέρα από το απολύτως δίκαιο των

θέσεών μας, ότι οι Ένοπλες Δυνάμεις μας έχουν και την δύναμη και το φρόνημα να εξουδετερώσουν οιαδήποτε τουρκική απειλή. Και ακόμη αυτό: Η Τουρκία έχει πλήρη επίγνωση αυτής της υπεροχής των Ενόπλων μας Δυνάμεων. Γι’ αυτό άλλωστε επιδίδεται σε «ιταμές» δημόσιες «επιδείξεις» στρατιωτικής δύναμης, που αγγίζουν τα όρια της φαιδρότητας ή και της γελοιότητας.

ope.gr